

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKOR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felolvas szerkesztő:
ÉLES KÁROLY.
Leptulajdonos és Kiadó:
HORVÁT GÁBOR.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdá-
jába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

Karácsony.

(A.) Fogadunk örömmel, fogadunk reménységgel szép karácsony ünnepe! A nap, amelyen Jézus megszületett, minden időközön által az újjászületés, a megújulás napja lesz nekünk és mi szívünk szerint megünnepelni fogjuk azt minden időben. Mert a világot megváltó kereszt vallásának derűs, örvendetes emlékezése a karácsony.

Ezen a napon boldogok valának és örvendezének ők valamennyien, akiket később oly borzasztó szomorúságok értek: a kis Jézus, az ő szent anyja és a többi szereplői a világ legnagyobb drámájának.

A csodás ihlet, mely a palotában és kunyhóban egyaránt megszállja az emberek szívét, midőn elmerülnek a jászolban született világ megváltójának emlékében, gyönyörű bizonyossága annak, hogy az emberek egyenlőknek születtek. Az állam, a társadalom, az ő intézményeivel falakat és áthidalhatatlannak látszó mélységeket alkotott az emberek közé; de az együttes érzés, mellyel a milliók és milliók szent alázattal elragadtatva borulnak le ama betlehemi jászol előtt, megcáfolja a különbségeket, melyeket az emberek alkottak egymás között. Gyarló földi dolog a vagyon, rang és megkülönböztetés, de Isten örökké tartó munkája az egyenlőség. Isten előtt egyenlők vagyunk, csak egy-

más között vagyunk nagyok és kicsinyek, hatalmasok és gyöngéek.

A gazdag lenézi a szegényt, a szegény gyűlöli a gazdagot, de amikor eljön a szent karácsony ünnepe, a glória, mely ott ragyogott a betlehemi jászol fölött, beleragyog a szívekbe, eloszlatja a büszkeséget és gyűlöletet s egyek vagyunk a jászolban született megváltó imáadásában és a hozzá érzett véghetetlen szerelemben.

Nyilvánvaló, hogy ebből az egységes érzésből fakadt a tudat, hogy karácsony a szeretet ünnepe. A szeretet, amely mint egy második istenség eszébe tartja átölelve és fűzi egymáshoz az emberek összességét, leghatalmasabban most lobog elő az emberi szenvedelmek kohójából. Miközben fény és ragyogás hirdeti mindenfelé a nyilvánosság előtt a megváltó születését, a szívek mély séges rejtekei megnyílnak, hogy befogadják a részvétet, és a jótékonyág gyakorlásának szükségét látják. A nyomor és szenvedés sötét tanyáit beragyogja az emberszeretet, amelyet ő hirdetett, amelyért ő halt meg a keresztfán. Akinek módja van rá, jót tesz ma a szegényekkel.

A jótékonyág csodás melegséget kölcsönöz karácsony ünnepének. Az istenség magasztos imáadásához megragadón simul hozzá az ember legnemesebb szenvedelme, a szeretet és a kettő, amely föntartja a világot, együtt párhuzamo-

san haladnak a nagy uton, mely az emberiség boldogulásához vezet.

Ó be kár, hogy csak karácsonykor van így! Ha elmúlik a gyönyörű ünnep, széjjel válik a kettőnek útja s másképpen hirdetik a vallást és másképpen az emberszeretetet, sőt sokszor van úgy, hogy egyik a másik ellen tör. Az élet küzdő porondján harc folyik a kettő között, különösen most, amikor az emberszeretet nevében vakító fénnel lobogtatják a tudomány fátylaát. Új apostolok keltek föl, akik úgy akarják fölépíteni a jövőt, hogy lerombolják a múltat.

Igy aztán úttalan utakon tévelygünk. Kétségeink megerősödnek s lelkünk elbágyad. Homályos köd üli meg az emberiség célját s mi minduntalan eltévedünk a ködben. Nem értjük meg, miért teremtődöttünk, nem vagyunk tisztában a boldogság problémájával, jóllehet a boldogságért folyó küzdelem csak a sírnál szűnik meg. Rossz szenvedélyeink szabadon törnek elő, irigykedés, gyűlölet és önzés a rugója nagyon gyakran az ember cselekedeteinek. Ártunk egymásnak, hogy használhassunk magunknak.

Csak karácsonykor oszlik el a világ keserősége és sötétsége, szeretjük egymást s jót teszünk, vagy legalább jót akarunk tenni és elpihen az önzés harca.

Karácsony szelleme, világ megváltása, miért nem maradsz velünk az egész esztendőn keresztül!?

A költő kabátja.

Dalos Alfréd szintén Arkádiában született, ivott a Helikon forrásából és — hogy Schiller nyelvén folytassam — elkészve érkezett oda, hol a földi javakat osztogatták. Neki nem jutott már semmi. A sors megszánta a szegény prófétát s minthogy már se erdőt, se mezőt, se hegyet, se völgyet nem adhatott neki, — lévén már mind-ezeknek telekkönyvi tulajdonosuk — neki adta az egész nagy mindenséget. Más embernek egy kis részecskével kellett beérnie, a pósta meg kapta a világ egész összességét. És valóban, valahányszor Dalos Alfréd kiment a természet ölére és látta mint lép ki nyoszolyájából, a mosolygó fiatal nap, hogy ragyog vissza e mosolytól az egész nagy mindenség, hogy csillog a tükre, hogy rezeg a falomb s mennyi balzsamos illatot hord szárnyain a tavaszi szellő, úgy érezte, mintha a természet csakis az ő létezésére, az ő gyönyörködésére rendezné ezt a pompás színjátékot s mintha minden, mit szemé lát, az övé, kizárólag az övé volna.

Lelkét megszállta a költészet szent ihlete, s dalba foglalt a nap keltétől a balzsamos levegőig mindent, ami szívét gyönyörködtette, nem feledkezvén meg a pacsirtáról sem, mely hangjegyfűzetével szárnya alatt, ringott az aranyszíngarakkal átírt levágóban, de még a fehér lilomról sem, mely olyan ártatlanul mosolyog feléje bujázóld pázsítjáról. Azonban az igazat megvallva, ennek a fehér lilomnak talán mégsem annyira ártatlan a mosolygása, mint inkább vadonatúj ruhája hatotta meg oly nagyon érzékeny szívű költőnköt.

Mert bármily gazdagnak is képzelte magát ama tüneményes kincs birtokában, mit a természet szépségében feltalált, mégis szorult szívvel hasonlított össze azt a virággal kihimzett zöld bársonyköntöst, miba a természet — ez a jászivű szabómester — a földet tavaszra öltöztette, az ő saját halandó részét takaró felöltőjével, melynek fekete alapját szinte zöldre festették már a napsugarak, ezek a csintalan festőlegények, kik barnára pingálják a fehéret, pirosra a zöldet és zöldre a feketét.

És ennek a fájdalmas összehasonlításnak köszönheti keletkezését egy szép költemény, mely pelit karzív belükkel van iktatva Dalos Alfréd, „Természeti Kincsek” című halhatatlan verskötetébe:

Szegény költő dala.

Lombok között szellő suttag,
Hőn mosoly a napsugar,
Lombok között napsugárban
Csicsereg a kis madár.

Kivirul az erdő fája,
Hull róla virágcsó,
Cifrákodik hegy és róna
S új ruhát ölt a mező.

Csak én járok rossz kabátban,
Nékem sem ad új ruhát,
Ki oly szépen felruházta
A mezők lilomát...

És az az erős szubjektivitás, mely a „Természeti Kincsek”-et áthatotta, az a mély érzélem, mely minden egyes költeményén átvonult rá is birt egy darék elszánt könyvkereskedőt arra a halatlan elhatározásra, hogy Dalos Alfréd lírai költeményeit egy szép kötetben kiadja.

Igaz ugyan, hogy e vállalat nem hozott sokat a szegény poeta konyhájára (költőnk any-

nyira vitte a természetimádat, hogy még ebédelni is gyakran a „Nap”-hoz címzett híres vendéglőbe járt el), Dalos Alfréd mégis abba a kellemes helyzetbe jutott, hogy vadonatúj kabátot rendeltesse meg magának.

Igazán megható jelenet volt és érdemes arra, hogy nagy költők énekeljék meg, mikor Dalos Alfréd egy szép tavaszi reggelen új kabátban kereste föl a természet szentegyházát.

A kalendáriumban ünnepet nem hirdettek ugyan a piros betűk, de azért a természetben mégis ünnep volt. A nap ünnepélyesen ragyogott alá a földre, melyet ünnepi díszbe öltöztetett a tavasz tündere. A lombok ünnepélyesen bólintgatták zöld koronájukat, a pajkos szellő — mint kis minisztráns gyermek — a virágok tömjénjét terjesztette. A természet énekkara ünnepies dicshimnusz zengett; a kis patak ünnepi méltósággal tükrözte vissza a derült eget.

Egyszóval Dalos Alfréd arcától és kabátjától kezdve az utolsó sárga rigóig ünnepélyes hangulat uralkodott mindeneken.

Arkádia dicső szülőtte egy dombtetőn állott és gyönyörítassan legeltette szemét a természet bájos szépségén és saját vadonatúj kabátján, mely olyan jó harmoniában állott azokkal.

Hát még a költő ismerősei! Azok bámultak ám csak nagyot az új kabátban. A kis pacsirta esodálkozva rázta meg bubját és azt trillázta le a tiszta éterből: — Niini, a postának új kabátja van!

A hosszú sudár nyárfák mint megannyi felkiáltó jelek apostrofálták az új kabát feletti bámulatukat.

Csányi László szobrára!

Kedves olvasóink! Hozzátok szólunk a Zalavármegyének mindenik magyar emberéhez, mindenik hű lakosához.

A karácsonyi szent ünnepre s az 1905. évre újévi üdvözlétül alázatos lélekkel, de büszke magyar önérettel, mindenképpen forró szeretettel köszöntünk benneteket.

Ajándékozás helyett azonban kérés-sel jövünk hozzátok.

Adjatok egy porszemét, egy tégla-darabot ahhoz az emlékműhöz, melyet Csányi László nevének, magyar szellemének a fentartására építeni akarunk.

Szobrot akarunk állítani Csányi Lászlónak, aki Kossuthnak és Batthyá-nyinak szellem-testvére.

A történelem felsorolásával nem fárasztjuk a figyelmet, de figyelmeztet-nünk kell egymást arra az igazságra, hogy ennek az országnak nagy szüksége van erős magyarokra, amilyen Csányi László volt. Az ilyeneket nem szabad halálba engednünk. S ha meghaltak, a sírjokból is fel kell támasztanunk.

Fel kell támasztanunk s örnek kell állítanunk egyiket ide, másikat oda, hogy nemzeti erőnk mellett tanuskodják s minden jogtalan támadás ellen föle-melt karral tiltakozzék, egyik itt a másik ott.

Ha az élők nem elegek, hívjuk se-gítségül a holtakat is, apáink szellemét. Meghalt nagyjainknak lelkeit át kell öröklennünk. Hogy azokból semmi se vesz-szen kárba. Mi vagyunk jogosultak, de egyúttal kötelezettek is arra, hogy a Zrínyi-, Rákóczi-, Kossuth-, Csányi szel-lemét magunkba szívjuk és gyermekeink vérebe oltjuk. A tanító az iskolában tanítással, a pap a templomban prédiká-lással, az író szántó-vető módjára a tol-lal s az ember egymásba társalgással az uccán, a tűzhelynél, városban és falun, gyűlésben és határon, — a dajka dallal És csókolja édes csókkal kis gyermeke szívébe az anya nagy Rákóczink lelkét, — és a művész érbe, kőbe, fába véssé. Hogy az erdő visszhangozza, fű, fa, vi-rág illatozza s ha szükség lesz Zrínyi földjén, a kővek is ezt kiálták: „*Ne bántsd a magyart!*“

Indítsunk gyűjtést Csányi László szobrára, a 48-as vértanú emlékére,

mert 58. esztendő „néz reánk itélő szemmel“.

Jöjjen, segítsen mindenki. Egy por-szemmel Egy fillérrel. Halad aki megin-dúl. Vékony cseremellyel indul a kis pa-tak s hajókat emel később.

Hozzátok szólunk legelőbb, kedves olvasóink, Jertek egy-egy fillérrel. Jön-nek azután a gazdagabbak is. Egyesü-letek, társulatok, bankházak, a városok, a megye s a távolabb lakók is. Zala-vármegyének 12 hírlapja van; kiki ame-lyiket közelebb éri, oda küldje gyűjtését, mindenik nyugtázza az utolsó fillérig s azt azonnal kamatozásra teszi. Az alsze-mérmet s azt a nagyzást, hogy „vagy sokat, vagy semmit!“ tegyék félre most más helyre. Minden egyes fillér hálás köszönetet érdemel. Tehetsége és aka-rata szerint adjon mindenki őszintén. Zalában 400.000 ember lakik. Ha csak egy fillért ad mindenki, már 4000 ko-rona. S ez meg fog nőni, mint a hen gerített hógolyó. S mint a ti hazafias magyar szíveteknek a boldogsága.

Segítsen minket az Isten! b.

1904. El. 24/2.

Hirdetmény.

A sümegi kir. járásbírósnak 1905. évi ügy-vitele tárgyában.

1. Ügybeosztás.
1. sz. jegyzői iroda:
- Bíró: Süvegh János kir. járásbíró, a kir. já-rásbírószék vezetője. (1. sz. szoba.)
1. Előki ügyek El. lajstrom.
2. Sommás perek közül azok, melyekben az alperes neve G. Zs. betűkkel kezdődik. (Sp. I. lajstrom.)
3. Egészségi ügyek Eg. lajstrom.
4. Fizetési meghagyási ügyek Fh., Fin. lajstrom.
5. Polgári vegyes ügyek (Pv. lajstrom.)
6. Hagyatéki ügyek Ó és Ób lajstrom.
7. Végrehajtási ügyek V. lajstrom.

2-ik sz. jegyzői iroda.

Bíró: Dr. Kiss Gyula kir. aljársbíró (6. sz. szoba.)

1. Anyakönyvi kihágási ügyek A lajstrom.
2. Sommás perek közül azok, melyekben az alperes neve A. F. betűkkel kezdődik.
3. Vétseg és kihágási ügyek B. lajstrom.
4. Vizsgálóbírói ügyek Vb. lajstrom.
5. Büntető megkeresések Bm lajstrom.
6. Büntető vegyes ügyek Bv. lajstrom.
3. Saághy János kir. aljársbíró (7. sz. szoba.)
1. Ószes telekkönyvi ügyek.
2. Polgári megkeresések M. lajstrom.

Az 1898. évi május hó 1 napja előtt folya-matba tett ügyekre vonatkozó beadványokat az I-ső sz. jegyzői irodába kell beadni.

II. A jegyzői irodák és az irattár a felek részére hétköznapokon délelőtt 9—11 óráig, ün-nep és vasárnapokon pedig délelőtt 9—10 óráig vannak nyitva. Ezen az időn túl a beadványo-kat a gyűjtő szekrénybe kell helyezni.

A gyűjtő szekrényt hétköznapokon délelőtt 8 órakor, délután 4 órakor, ünnep és vasárnap délelőtt 10 órakor ártúk ki.

A hivatalos órák köznapokon d. e. 8—12 óráig, délután 2-10 5-ig, vasár-és ünnepnapokon pedig délelőtt 8—11 óráig.

III. 1. A szóbeli keresetek, kérelmek, nyilat-kozatok és közzérendelések felvétele végett Süvegh János kir. járásbíróhoz kell fordulni, ő helyettesíti a kir. közjegyzőt.

2. A vétsegre és kihágásokra vonatkozó szó-beli feljelentéseket Kiss Gyula dr. kir. aljárs-bíró veszi fel.

3. Az egyezségi eljárásra és a fizetési meg-hagyásra vonatkozó szóbeli kérelmek és nyilat-kozatok felvételét az a bíró végzi, akinek az egyezségi ügyek és fizetési meghagyások elinté-zése van bízva.

4. Az ügynek idézés nélkül való tárgyalása végett a felek annál a bírónál jelentkeznek, aki-nek ügykörébe az ügy mint sommás per tarto-zik.

IV. Szóbeli kereseteket, kérelmeket, nyilat-kozatokat, valamint büntető ügyekre vonatkozó szóbeli feljelentéseket minden hétfőn és pénte-ken s ha azok ünnepnap lennének, a következő köznapon délelőtt 9—11 óráig kell előterjeszteni.

Ugyanebben az időben megjelenhetnek a fe-lek idézés nélkül ügyek tárgyalása végett.

Az egyezségi kísérletre való idézés és a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmek, to-vábbá oly szóbeli keresetek, kérelmek és nyilat-kozatok, a büntető ügyekre vonatkozó feljelen-tések, melyek gyors elintéztést igényelnek, úgyzin-tén azok is, melyeknek előterjesztése határidőhöz van kötve, vagy amelynek előterjesztése végett a bíróság székhelyének községi területén kívül lakó fél jelentkezik, a hivatalos órák alatt min-dig elfogadtnak.

V. Sommás eljárásban, a tárgyalásra kitű-zött időre pontosan meg kell jelenniök a felek-nek, mert az 1898. évi XVIII. tc. 4. §-a értelmében a felek részére nincs várakozási idő engedve s az ügy felhívásával a határ nap elmulasztása kezdetét veszi, ha a fél nincs jelen.

VI. A járásbíró akadályoztatása esetén Saághy János kir. aljársbíró helyettesíti.

Az előki letétbe tartozó pénzt, értékeket a felek közvetlenül a járásbírónak, akadályozta-tása esetén pedig helyettesének adják át.

Süvegh
kir. járásbíró.

Felhívás előfizetésre. Lapunk XIII. év-folyamába lép. Tizenkét esztendőn át szol-gáltatva hűségese köteleességérrel, odaadó buzgalommal és kitartással közönségünk érdekeit, anyagi és szellemi előhaladását. A tisztességes múlt, amely hátunk mögött van, elég bizonyosság rá, hogy szükség van e lapra. Szeretettel kérjük hát közön-ségünket, sorakozzék mellénk a jövőben is, támogasson bennünket anyagi, szellemi és erkölcsi erejével, hogy tovább dolgozha-sunk a közügyek javára és előmozdítására.

Lapunk ára marad a régi. Jegyzők és tanítók ezután is feleáron, egész évre 4 ko-ronáért rendelhetik meg lapunkat. A hát-ralékok és az előfizetés díjának beküldé-sére lapunk e számához postautalványt mellékelünk.

Tisztelettel
a SÜMEG és VIDÉKE
szerkesztősége és kiadóhivatala.

H I R E K .

— Boldog karácsonyi ünnepet kívánunk la-punk t. olvasóinak és dolgozó társainak.

— Hivatalvizsgálat. Csertán Károly a vár-megye alispánja f. hó 17-én megvizsgálta a sümegi szolgabírószék ügyeinek kezelését s a ta-pasztalt munkásságról teljes megaláztatással nyilatkozott.

Folyó hó 19-én pedig a tapolcai szolgabírói hivatali vizsgálta meg, s az ott tapasztalt rend és pontos ügyvezetés felett megaláztatással fejezte ki.

— Közönetnyilvánítás. Nagyságos Darnay Kajetánné úrnőnek, a sümegi vöröskereszt-egye-sület elnökének a sümegi nyilvános jellegű vá-rosi kórház beteginek küldött karácsonyi aján-

Hevesi József.

A fehérlium ártatlanul mosolygott eleje: — Hát te is kaptál új ruhát?

A szellő versenyt ölegette a posta felöltő-jét a napsugarakkal, amelyek nem tudták mi történt, hogy a költő vállain zöldes körül helyett világos két szíre bukkantak

A kis patak mosolyogva esalogatja magá-hoz: — Jöjj, nézd meg sima tükrőmben, hogy fest az új kabát?

A költő szíve megtelt örömmel és boldog-sággal, mikor ily számtalan jelét látta ismerősei őszinte szeretetének és azután lelkesedve tárta ki karjait, mintha az egész mindenséget keblére akarta volna szorítani. Alatta szép kerek erdő terült el, melynek bővös zöld sátorá barátságosan integetett feléje.

Dalos Alfréd megtörülgette izzadságtól gyön-gyöző homlokát, végig simította fürtjeit, melyek hosszasan patakzottak alá vadonatúj kabátjára s aztán egyenesen az erdőnek ment.

A zöld pázsiton ruganyos léptekkel ment előre s a fűszálak, melyekről lábnyoma letörülte a harmatot, csodálkozva tápázkodtak fel és te-kintettek új kabátja után.

A költő azonban nem törődött velük. Egye-nesen az erdőbe ment, hol minden fa, minden bokor ismerőse volt.

— Ide jer! Ide jer! hangzott feléje minden oldalról; de a költő új kabátjának büszke tuda-tában nem hallgatott rájuk, hanem tovább ha-ladt az erdőben.

Egy gesztenyefán vadgalamb turbékolt, de mikor az megpillantotta a költőt elakadt torkán az ének és nem volt képes tovább folytatni

Sűrű rengeteg volt, hol a költő végre meg-állapodott. Ez volt az ő kedvelt helye. Itt e bi-

zalmas, hűvös magányban szokott ő raudevut tartani kedvesével, Muzsa kisasszonnyal.

Most is ide tartott.

A kis tisztást, melynek pázsitjára leszokott heverni, sűrű mogoróbbok voltak körül és hatalmas vadgesztenyék óvták a tolakodó nap-sugártól.

A költő remegő kézzel akart szótválasztani egy mogoróbboktól de ez ellentállt. Nyilvánvaló, hogy nem ismert rá a költőre az új kabátban. Árkádia fenkölt szülte újra megkísérte, hogy behatoljon, de a mogoróvesszők dacosan csapódtak össze és mégjobban utját állták. A költő, kinek eddig valóságos diadalutja volt, kihozta sodrából e nem várt ellenséges fogadtatás és erőszakhoz nyúlt. Keresztül akart hatolni az utját álló bokron. De őh végtetek végtete! Dulakodás közben egy lehajlott tölgy ág belekapaszkodott a költő vadonatúj kabátjába és végig hasította azt a gallérjától kezdve egész az alsó végéig.

Szegény poéta úgy érezte, mintha a szíve is végighasadt volna. Ránézett a boldogtalan tölgyágra és kimondhatatlan rezignációval mon-dta:

— Szegény embert még az ág is huzza! . . . A gesztenyefőn újra turbékolni kezdett a vadgalamb

Dalos Alfréd levetette új kabátját végig né-zett a hosszú, hosszú szakadáson s bánatosan dalolta a vadgalamb után:

Lehajlik értem az ág is.
Sirat engem a madár is! . . .

dékáért hálás köszönetét nyilvánítja *Lukovich Gábor* dr. körházi igazgató.

— **Tanügyi kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Mohar József* győri áll. tanítóképző intézeti tanárt a csurgói áll. tanítóképző intézeti tanárrá ugyanezen intézetbe rendezte tanárrá kinevezte.

— **Szilveszterest.** A sümegi kaszinó az idén is megtartja szokásos szilveszterestjét. Társas vacsorával bucsuztatják el az évet.

— **Eljegyzés.** Somogyi István eszéki vonatvezető eljegyezte Rédey Lajos kedves leányát, Annát, Sümegről.

— **Fáklyásmenet.** Sümeg város polgárságát meleg szeretet fűzi *Eitner Zsigmond*hoz, az alkotmány védelmében oly tankadatlan buzgalommal s tevékenységgel kifejtő képviselőhöz. Ez a szeretet impozánsan nyilatkozott már folyó hó 20-án este midőn a képviselőház elnapolása után hazaérkezett. A polgári önképzőkörből fáklyásmenet indult a vasúti állomás pályaudvarára, hogy a szeretett képviselőt fogadják. Hosszú fényes vonalban haladt a menet, a közönség ezretől kísérve, neizati lobogók alatt, zeneszó és hazafias dalok kíséretében. A pályaudvarban a vonat megérkezése előtt *Adamik János* tartott lelkes beszédet, esetleg az ezer éves múltban fölmerült alkotmány-küzdelmeket Mikor negyedórai késéssel herobogott a vonat a lampiónok és fáklyák fényétől ragyogó pályaudvarba, viharos éljenzés fogadta a vonatból kilépő képviselőt. Az éjjelezés után *Németh János* Sümeg népszerű plébánosa az ő kedves közvetlen, szívbeható modorával üdvözölte *Eitner*, biztosítva a polgárság őszinte meleg szeretetéről, tiszteltetéséről és meg nem törő bizalmáról. Gyakran szakította félbe a helyeslés a szónoklatot, utána pedig percokig tartott a lelkes tüntetés. *Eitner* meghaltva rebegett köszönetet a meglepő ovációért, elhárítva magától az érdemet, úgymond nem a maga személyének, hanem az eszmeének amelyért harcolt, tulajdonítja a polgárság lelkes tüntetését s fölívta azt, hogy a magyar haza alkotmányáért, függetlenségéért s boldogulásáért csatlakozni is kész legyen s ekkor a magyarok Istenének áldása lesz a magyar nemzetén. Az utolsó szavakat szinte elnyelte a feltört éljenriadal. Ezután a nép a himnuszt énekelte s a menet megindult be a városba. Az uton élénk lelkes hangulat uralkodott. Szállt az ének, zúgott az éljenriadal. Az *Eitner* zás előtt a menet megállt, s a képviselő ismét tüzes, lelkes beszédet tartott s megköszönve a polgárok igaz, szívbe fakadt ragaszkodását, bucsút vett hivatól. A közönség a *Szózat* eléneklése után visszatért a polgári kör elé, ahol eloltották a fáklyákat s teljes rendben szétszórtak.

— **Közgyűlés.** A sümegi kaszinó évi rendes közgyűlést f. hó 26-án, karácsony másnapján délután 4-kor tartja. Targyisorozat: 1. Múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Előzői jelentés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Könyvtáros jelentése. 6. Tisztújítás. 7. Jövő évi költségvetés tervezet megállapítása. 8. Hírlapok megrendelése. 9. A kijelölt hírlapok értékesítése. 10. Indítványok.

— **Köszönet.** A sümegi jótékony négyesület hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik az óvó karácsonyi ünnepének lehetőségét kegyes adományokkal előmozdították sziveskedtek. Adományoztak: a helybeli takarékpénztár 60 K, Németh János plébános 20 K, a helybeli jótékony négyesület 20 K, továbbá Paár Mihályné, Barkóczy Károlyné, Darnay Kálmánné, Eitner Jenőné, Fischer Ignácné drné, Füzik Gyuláné, ifj. Hladny Jánosné, Kollman Károlyné drné, Kijáts Gyuláné, Lukovich Gáborné drné, Mojzer Józsefné, Pánczer Gusztávné, Silveghy Jánosné és Tiborc Istvánné urnők, Márkus Ignác és Talabér Károly urak gyümölcsöt, süteményt stb. Darnay Kálmánné urnőnek, Baboss Mariska, Bánfi Irén, Lukovich Aranka, Mojzer Mariska, Mojzer Margit és Böska. Tiborc Mariska urleányoknak köszönetet mond a karácsonyfa feldíszítésében tanúsított fáradozásukért a négyesület elnöknője.

— **Iskolák a tüdőbetegéért.** A József főherceg szanatórium egyesületnek az ország hölgyeihez intézett szövege a nagy cél jelentősége szerint megkapta a szíveket és valóban igaz van *Klotild* főhercegnőnek, ki a magyar nők akcióját nemcsak, magasztosnak, megindítóknak mondja. Ujabbin lelkesedésben friss segítő csapat jött a kör ellen indított harcban. A magyar ifjuság. Igen sok középiskola igazgatósága és tanári kara nevelői szempontokból is lelkesedéssel ajánlotta, hogy a népszanatóriumok emberberáti céljára a vezetésekre bizott tanulóifjuságot felhívják. Jó lesz minden diáknak megtudni, hogy a halállal eljegyzett tüdőbetegnek érdekében segítségét szívesen veszik. És aki az alapnak gyűjtnei akar a jótékony célú sorsjáték révén: az kérjen a József főherceg Szanatórium egyesületől Budapest (Kigyóvár 1.) gyűjtőívét.

Ezek az önkényes gyűjtők három könyvet kapnak ajándékba.

— **Felolvasás.** A sümegi katolikus legényegyesületben f. hó 18-án érdekes felolvasás délután volt. Lapunk szerkesztője a tüdővészről olvasta föl egy budapesti orvosnak népszerűen és zamatosan megírt füzetét, mely megismertette a nemzetgyilkos kör keletkezését, terjedését és szörnyű pusztításait s rámutatott a védekezés eszközöire. *Adamik János* érdekes elbeszélése a meghocsátás erényének nemes kultuszát szolgáltatta. *Pék Sándor* rendező tag Gibányinak a *Kedves ember* című monológját adta elő nagy tetszéssel, folytonos derűltséggel kelve. Az előadónak az előadás nevében Tamási István mondott köszönetet. Közönség igen szép számban volt.

— **Műkedvelői színelőadás.** A csáktornyai „Iparosifjak Egyesülete” vendégek közreműködésével tőkéjének gyarapítására a Zrínyi-szálló nagytermében 1904. évi január hó 6-án láncolat egybekötött műkedvelői színelőadást rendez. Kezdeté este pont 8 órakor. Beléptéül I. számított hely 2 K, II. számított hely 1 K 50 f, számozatlan hely 1 K. Felülfizetések a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyilatkoztatnak. E díjak Csoprogly Ferenc 8 falvamos eredeti népszínművét, a „Sárga csikót”. Rendező: Zrínyi Károly egyesületi elnök.

— **Adományok a tapolcai községi népkönyvtárnak.** A műzeumok és könyvtárak irászos tanácsának elnöke *Wlassics Gyula* leiratot intézett a tapolcai községi népkönyvtár kezelőjéhez, hogy még ez év folyamán 30 darab értékes szépírodalmi művel fogja a könyvtárat megajándékozni.

— **A csáktornyai állami tanítóképző-intézet kibővítési és átalakítási munkálatait** f. hó 17-én befejezték. Augusztus 22-től kezdve naponta 100—120 kömives, ács és napszámos volt állandóan elfoglaltva az építés körül. A munkálat, bár az időjárás nem kedvezett, annyira haladtak, hogy az új főépület tető alá került. Az építési munkálatokat márciusban fogják folytatni s augusztus vagy szeptember végével adják át a intézet új helyiségeit rendeltetésüknek.

— **A csáktornyai Járás Jegyzői kara** már régebbi időben elhatározta, hogy érdekeiknek megvédelme, a jegyzők helyzete és jólétének előmozdítása, segélyalap létesítése, munkaképtelenné vált társak és a jegyzők özvegyeinek és árváinak segélyezése céljából járási jegyzői kört alakít. Ily célból még 1896-ban alapszabályokat készített, melyet a helygymintiszter 1897-ben jóvá is hagyott. A kör azonban nem kezdte meg működését egész a legutóbbi időig, mikor is most közözhajásra Kornfeind Nándor drávavásárhelyi jegyző az alakuló közgyűlést Csáktornyára, f. hó 21-ére összehívta, hol az összejutottak kimondták a megalakulást megválasztottak: elnöknök: B-lecz Ede (stridói jegyző), jegyzőnek: Földes Lőr (muraszentantoni jegyző), pénztárosnak: Dénes Béla (csáktornyai jegyző), választmányi tagoknak: Kornfeind Nándor (drávavásárhelyi jegyző) és Plichta Béla (csáktornyai jegyző).

— **Vizsgálat a tapolcai m. kir. vincellérséklében** Folyó hó 19-én volt a tapolcai magyar királyi vincellérséklai növendékek vizsgálata, melyen a zalamegyei gazdasági egyesület képviselőjében báró Puteány Géza jelent meg. A vizsgálatot Tus Antal intézeti igazgató vezette. A növendékek általában igen szépen és értelmesen feleltek. Tekintve a tanév elején magukkal hozott osokély ismeretet, valóban dícséret és elismerés illeti az intézet tanári testületét, hogy egy év leforgása alatt nemcsak az okoszerű gyakorlati munkákkal és a szakszerű elméleti ismeretelésre oktatták ki őket, hanem az év elején sokszor a legelemibb illemtudás nélkül bevonult növendéket a tanév alatt tisztességtudó, szorgalmas polgárrá nevelik is. A vizsgálat befejeztével Tus Antal igazgató buzdító beszédet intézett a növendékekhez, szorgalomra, becsületességre, hűségre inté őket, — majd kiosztja a Nagykanizsai Gazdasági Takarékpénztár által adományozott 2 darab 10 koronás aranyat a két legjobb felelt növendéknek Hajdu Sándor és Lendvai Mihálynak.

— **Ítélet.** Horváth János volt városi irnokról a f. hó 15-én tartott tárgyalású mondott ítéletet a zalamegyeségi törvényszék. 28 tanu volt beidéztve, de csak kettőnek kihallgatása mutatkozott szükségesnek. Tíz hónapra ítélték. Az ügyész is, az elítelt is megnyugodott benne.

— **Előmondalmi engedelem meghosszabbítása.** A kereskedelmi miniszter *Barthos István* pápaii kősnak a magyar királyi Államvasutak Körmenő állomásától a dunántúli helyi érdekű vasutak Csömödér, illetve Rádics állomásáig, továbbá Zalaútvölgyi a déli vaspálya Zalamegyeségi állomásáig úgyszintén Simányból Muraszombattig s folytatva

Rádorsburg irányában az ország határáig vezető s legutóbb Muraszombattól az ország határáig terjedő vonal kizárásával és Zalaútvölgyi Óriszentpéter irányában vezetendő vonalra való kiterjesztéssel megváltoztatott előmondalmi engedelmét hasonló korlátozással illetve kiterjesztéssel a lejárattól számítandó további egy évre meghosszabbította.

— **Kéménytűz.** Folyó hó 20-án Tapolcán *Lessner József* emeletes házában a kémény kigyulladt és sürről gomolygó füst után nagy tűzszlop jelezte az égő kéményt. A helyről hirtelen fejlesztett vizgöz oltotta el a tüzet. A kéménysoprók gondosabb munkája nem okozta ily — esetleg veszélyessé válható — kéménytűzet.

— **Megfojtotta az ipát.** Hajdinák Ferenc 68 éves szeptemberi földművest f. hó 19-én lakásán halva találták. Az esetről tudósítók a következő részleteket írja: *Óz. Vukics István*né született Hajdinák Mari fiával hétfőn este 8 óra tájban látogatába elment édes apja lakására. A szobába lépve nagy rémdütlekre az öreg Hajdinák Ferencet a kemence mellett megdermedve, holtan találták. Azonnal a községvezető felutalt jelentést tenni a halálesetről. Gyanyókat is ki-fejezték, hogy az öreg nem mulhatott ki rendes halálal az ellőjáróság az esetről kedden jelenlést tett s a nagykanizsai kir. törvényszéki vizsgálóbíró *Schwarz Károly* dr. és *Szigethy Károly* dr. orvosokkal kedden délután kocsin mentek ki a helyszínre. A nyomozást *Bernschütz József* járórmester vezetésével *Bekes János* és *Boda Gergely* csendőrök végezték. A meggyilkolt leánya *Vukics Istvánné* azt vallotta, hogy apja vasárnap délután négy óráról este kilenc óráig náluk volt mindenről beszélgettek. Az öreg Hajdinák a beszélgetés során panaszkodott a vele egy házban élő vejére *Báránka Istvánra*, kivel haragos viszonyban van. *Mulács József* és neje *vallomása* alapján a csendőr megállapította, hogy tett tizenkilencedikén hétfőn reggel 5 óra utáni időben történt. Megállapították még, hogy ez időben és a vasárnapról virradó éjjele más nem volt és nem lehetett az öregné, mint *Báránka István* a gyanu reá irányult. Elmentek keresni *Báránkát*. *Báránka* nem volt lakásán. Targyaltásra jött be kedden reggel Nagykanizsára. Az ottani jársbírósnál becsületelési pere volt Hajdinákkal. A tárgyalást természetesen nem tartották meg. Három óra tájban délután érkezett haza, ahol már várta *Bernschütz* járórmester. Fel szólította, hogy igazolja a tett idejében alibijét. Hamis bevallásokkal akarta ezt megtenni. Mig végre a keresztkérdések súlya alatt bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. A gyilkos tettét így mondta el: Hétfőn reggel hat óra tájban a közös konyhában összeszóllalkozott valamin az öreggel. A civódásból úgymond dulakodás lett. A dulakodásban tíz percig henteregtünk. Az öreg egyszerre csak nem mozdult többé. Bevittem a szobába a kemence mellé. Az ajtót nyitva hagytam. Én magam kimentem az udvarba fáért. Három órakor tértem onnan vissza. Be sem néztem az öreghez. Azt hittem, hogy felébredt már. Tettemet nem bánom ipam gonosz indulatú volt ellenem. A gyilkost a vallomás alapján letartóztatták. Vasbíncset téve a kezére bevitték Nagykanizsára. Átadták az ügyészségnek.

— **Adó.** Karácsony meg új esztendő bizony súlyos adót ró a közönségre. Illetékes és illetéketlen, jogos és jogtalan tartja a markát — ajándékért. Ez az ajándékszemj már szinte elviselhetetlen azokra, akikre eloltása vár. Egyik kezük szinte mindig a zsebében van, hogy szedje belőle az újévi borralókat. A hír immár a megpattanásig feszül. A társadalomnak vágtére nem marad más hátra, mint teljes bojkott a kunyerálók ellen.

— **Egészséges gyermekek.** Korunk oda irányul, hogy beható és általános felvilágosítások által a gyermekek egészséges fejlődését gátolj. elhibázott táplálkozási módot kiküszöbölje. Ennek a törekvésnek eredményeképpen ma már nagyrészt semmiféle szesztartalmú italt, mint bor, sör stb. nem adnak a gyermekeknek. Mégis kevés figyelem fordítatik arra, hogy a tea, valamint a coffint, tehát mérget tartalmazó babbkává épp oly ártalmas ifjúságunknak, mint a szeszes ital. Utóbbi időben egy híres orvos és tudós ismételtén így nyilatkozott, hogy 14 éven aluli gyermekeknek egyáltalán nem volna szabad babbkává adni. Ehhez a kijelentéshez előkelő higiénikusok szigorú óvásainak egész sora csatlakozik, többnyire utalással arra, hogy már egy évtized óta olyan malátakávé állítanak elő, mely ízével és zamatjával az idegizgató babbkává teljesen pótolja s melynek jótévő egészségi hatását nem lehet eléggé megbecsülni. Aki nem tudja magát elhatározni arra, hogy a család felöltött tagjai számára ez a *Kathemer*-cég által előállított maláta kávé babbkává hozzáadás nélkül használja, az ne sajnálja a társadalmat legálább gyermekeinek azt tisztán és erősen ké-

szítve adni. Itt emlíjük fel, hogy sok évi tapasztalat szerint a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé gyermekeknek a legzsengőbb korban is, amikor a tiszta t-jől gyakran undorodnak, igen egészséges hatású s hogy azok azt kellemes íze miatt mindig nagyon szívesen isszák. Az eredmény még soha nem maradt el. A fejlődés korában a vérszegénység, sápkór, éjjeli izgatottság, gyöngeség és nyomorúságos növés igen hatásosan leküzdhető, az anyira szükséges tejjel kapcsolatban a Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé által, mert ez könnyen emészthető, tápdús és vérképző. De csak a „valódi” Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé bírja azokat az izelőnyöket és azt a zamatot, mely őt oly előnyösen különbéti. A bevásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a „Kathreiner” nevet, kérjük az eredeti csomagokat Knepp páter arcképével és ne fogadjunk el nyitva merlegelt silány pirított gyártmányokat vagy másképpen csomagolt értéktelen utánzatokat.

— **Gőzmosógép.** A jelenkor egyik nagy vívmánya a *John-féle gőzmosógép*, melynek nem szabadna egy háztartásból sem hiányozni. Előnye, hogy minden mosókonyhában, vagy nyáron szabad ég alatt használható, feleslegessé teszi a mosónőt, mert a legkisebb cselédeány kezelheti. 25 perc alatt 24 inget habfőhőre mos a beömlő gőz annélkül, hogy rontaná — mint az eddigi mosógépeknel — legkevesebb is a ruhát. Nagy megtakarítás fában, idő és munkaerőben, szappan alig kell valami a mosáshoz. A gépek megtekinthetők Sümegvidéke főraktárában Darnay Kálmán kereskedésében, hol eredeti gyári árban nagyság szerint 82 90. 99 215 koronáért kapható, külön egy víztartály, mely előforralja a vizet rézcsapal 22 korona, fehérnemű fogó 1:25 fillár. Komoly vevőknek a gép kipróbálásra kötsön adatik. A gépek havi részletfizetésre is kaphatók.

Képviselők minden tájékon sorssjegyek részletfizetésre való eladásához kerestetnek. Ajánlatok Seile bankhoz Budapest Józsóf-körút 37. küldendők.

Hirdetéseket jutányos áron felvesz a kiadóhivatal.

Szeszgyaram részére
burgonyát keresek.
A burgonya lehet pontos is, apróbb, csak rothadt nelegyen. Megfelelő árért bármilyen nagy mennyiséget átveszek. Esetleg romlott gabonát, vad borsót, konkolyt szintén használhatok. Ármeghatározás céljából burgonya mintát 5 klg.-os csomagban kér
Záthureczky Marton
Zsigmondházán, u. p. Túrje.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés és más ideges bajham szenved, kérjen iratot ingyen és bérmentve a szabadhattyú gyógyszerár Által Majna-Frankfurt

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLÉKELVE VAN!

Esemény a magyar irodalomban!
NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigelő három kötet jelent meg. — Négyhavi kötet jön egy-egy kötet

Mövebbet a prospektus, melyet mindenképpen ingyen kap.

fi teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás esekély havi részletfizetésre

a rendelés napján, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzáánk beküldendő.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest VIII., Ötlet-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az írók eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetét és összefogását tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszt a művelést, táplálja a tudást, nevel a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködést is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Megrendeltem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapestén a

Nagy Képes Világtörténet

az első művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vevém, hogy eddigelő három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapestén a szállítástól kezdve 8 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postal megküldés után esedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesek válnak. A mű további kötetei a megjelenésükre képest és fizetéssel arányában szállítandók.

Név:
Költség:
Állás:

Sárcipő (galoschni)

Würzburger Jakobnál,

Hölgyek részére 1 pár 1 frt 15 kr.
Duplaerős, urak részére 1 frt 65 kr.
Slipper (nyeltes sárcipő) 1 forint 55 krajcár.

Sümege.

Fehér világ.

Fehér világ van. Éjjel angyalok
Lépkednek szűzi szőnyegén a hónak
S bemosolyogván az ablakon
Jó éjt susognak minden házikónak.

Nagy városokból, hol tolonganak,
Gyerünk, gyerünk! Ott még a hó se tiszta;
A falu szép most meg a tág mező,
Mely nyugodalma gyógycsöppeit issza.

Szép sorba ülve gubbaszt a falu
Öreg süveges sok-sok kicsi háza;
Ami csak áll az üres udvaron,
Jó vastagon meg van mind szalonázva.

Haj, sóhajt is a gazda nagyokat
S búsan kerülgeti az üres ólat:
Mért hogy az a sok külső szalona
A nap lélegzetétől is elolvad?

Szészórtan egy-egy tanya füstölög,
Kicsillan égő méce kis szemének;
Mintha pipázó égi pásztorok,
Nagy fehér szűrben nyajat örzenének.

Amott az erdő. Dideregve áll,
Válla havát lerázni szinte reszket.
Az ágbogak légbeirt rajzai
Fehérrel élelt barna arabeszket.

Hófűtta tisztáson csemete-fák
Gyémánt szilánku zuzmarával rakva;
Mint hogyha mágnés volna minden ág
S meghempergett vón fehér érc salakba.

Koráll-erdő ez, vakító s merev,
Kihalt tengerfenék csodás világa;
Buvár lehet, csak kincset kereső,
Aki mikép én, itt jár egymagába.

Buvár vagyok és előttem a kincs,
Aki akarja része legyen benne;
Im itt terül el örízetlenül
A tisztaságnak ősi végtelenje.

És lélegzetre jertek, emberek,
Jertek s nézzétek, ez tinektek ujság:
Milyen fenséges, kiengesztelő
É fehér arcú nyugodt szigorúság.

Szávay Gyula

A nyugalmas rév.

Ita: **Kóbor Tamás.**

Az operában, Fauszt első felvonása után a folyosón összejöttök Peval Gyulával. Tíz esztendeje nem láttam; ő se engem. Nagyon megörültem a nem várt viszontlátásnak, mint mindig, valahányszor a véletlen összehoz emberekkel, kiket magam sohase keresnek fel.

És érdeklődtem viselt dolgai iránt, amint illik is érdeklődni a jó barát iránt a múlt és a jövőendő viszont nem látás közé eső tíz perc alatt.

— Nem voltál Pesten? — kérdeztem.
— Dehogyan nem. Ki se mozdulok innen. A hivatal is ideköt, meg a családom is.
— Családod van? Derék. Gyakran jársz az operába?

— Én? Soha! — szólt oly hangon, mintha apagyilkosság vádját hártaná el magától. — Szabadjegyet kaptam, különben most se volnék itt.

Erre a kijelentésre kezdett érdekelni Peval. Végig néztem rajta s egyszerre világosan láttam őt magam előtt, amilyen tíz esztendővel ezelőtt volt. Peval Gyula! Hogy úgy megfedkezhettem róla! A bank legelegánsabb hivatalnok volt. Az inge fehérsége fájta a szemnek, ruházata válogatott finomsága lesújtotta a legönérzetesebb individualitást is.

S csodálatos, Peval Gyula most is az ő gyűrött ingében, a kefélestől zsiros fekete kabátjában, ráncos disznóbőr cipőjében és torzonborz szakállával emlékeztet hajdani eleganciájára. Hogy is mondjam csak? Az eleganciáját ellopta a patina, mintha tíz esztendővel ezelőtt megszünt volna ruhát váltani s utolsó toilletjét megfogta volna az ércnek ez a nemes rozsdája.

Önérzetes hivatkozása a szabadjegyre, úgy-szólván egész biográfiáját foglalja magában. Peval Gyula ezelőtt gavallér volt, most a szabadjeggyel henege. Ő a takarékoság parventüje. Ez

az ember nem változott meg, csak zálogba tette előbbi természetét, melynek most a zálogcéduláját hordja magánál.

Az operában, ha Fausztot adják, az ember változhat a helyekben. Az én Peval barátom mellem telepedett s áradó beszédességgel kezdte nekem ecsetelni az ő nagy takarékoságát. A bőbeszédűség, mellyel önmagát méltatta, mintha jubiláris beszédet mondana saját maga fölől, teljesen visszaidézte az ő régi minivoltát. Ni, hisz ez az ember egy csöppet sem változott, csak a kabátja kopott meg. Ennek az embernek nem is volt soha becsapni való természete, hanem mindenkoron olyan lelkületet csinált, amilyen illett a kabátjához. Amikor cilindert hordott, akkor gránátos természetűnek érezte magát. Amikor frakot öltött, rugalmas volt lépése és tele volt a tárcája meg a szíve. És — ejnye, hiszen Peval barátomnak regénye is volt a kabátjához — hogy erre csak Fauszt második felvonása alatt gondoltam.

A regénye most ott táncol a balletkarban, kacér jókedvvel, ujjai közé fogva rokokóját, lágyan hajló testtel s üdén, fiatalosan mosolyogva. Tömött szőke haja kiviláglik a keringő sokaságából, úgy mint tíz esztendővel ezelőtt. Követten a láncövemmel, most sem festi magát s tán legöregebbje lévén a táncosoknak, a legfiatalabbnak látszik. Ni, a Schaffer Gizit, a menyasszonyt, ahogy társai kajánul nevezték s tán most is nevezik. Egy dob-uccai hordár lánya, hetedmagával laktak egy dohos udvari szobában, sülét szegénységben. Annak idején 10 forintot kapott havonként, ezzel fizette a házbért. A huga varróleány, az öccse szedőgyerek, a többi neveletlen iskolás gyerek, akik legfőlegb most keresnek valamit. Krumpliból és kenyérből táplálkozott, de rózsák fakadtak arcán s formás, elomló természetét mindig elegáns, finom ruha fogta körül. Az uccán járva, úri kisasszony volt, olyan mint a büszke vízi lilium, aki mocsái vizéből táplálja büszke fehér szirmait.

Hogy miből tellett az előkelő ruhára, azt nem tudom s nem tudja senki. De Schaffer Gizit társai gunyja emelte minden gyanu fölé. Becsületlen, megközelíthetetlen leány volt. A színpadon táncolva, mosolygó elfogulatlansággal tűrte a feléje szegzett látócsövek frivol tolokodását, de ha az uccán egy tolokodó tekintet furdótt kalapja alá, arcát előntötte a vér.

Lopva néztem a szomszédomat. Peval Gyula arcán az általános figyelmen kívül más hatás nem látszott. Ő a táncot látta, a légy, halk keringőritmust hallgatta, mely nem resonált siket lélekben. Sőt ezt a lelki siketséget is takarékos-sági érdemei közé sorolta, mert maga kezdett róla beszélni.

— Ez a Schaffer Gizit most is olyan, mint volt.

— Csak a térde valamivel gömbölyűbb, mint menyasszonykorában, — jegyeztem meg bátran én.

Peval Gyula nem reagált erre, csak helyben hagyta.

— Csakugyan a térde gömbölyűbb. Be jól emlékszel rá!

Majd megint henegegni kezdett.

— Igazában én semmi szükségét nem érzem a színházi szórakozásnak. Ha most elhiv-nának innen, minden sajnálkozás nélkül hagy-nám itt az előadást. Hidd el, a boldogsághoz csak megelégedés kell és nyugalmas rév, a családi élet. Én csak a családi életnek élek, legnagyobb örömem, ha hazamegyek, a feleségem és gyermekeim közé. A nőm köt, varr, én pedig a gyerekekkel foglalkozom, vagy ujságot olvasok. Ő a családi élet mindent pótol.

— Akkor neked igen jó feleséged lehet!

— Nincs párja, hidd el, hogy nincs párja. Szegény leány volt, szerelemből vettem el. De egy milliót ér. Takarékos és igénytelen, a ruhát maga varrta s nem is kell neki több, mind egy-kettő egy esztendőben. S úgy tudja rendben tartani a házat, hogy a fizetésem egyharmada megmarad. Ő tanított engem a valódi hasznos életre. Ha rá gondolok, hogy mire jutottam volna Schaffer Gizivel, akkor szinte szégyenlem magamat.

S ezzel folyt a henegezés az ő nyárspolgá-rius voltáról, úgy ahogy hajdanában henegegtt idealistáságával. A hivatalban, meg onnan el-mentet Peval barátom egyébről sem beszélt, mint az ő viszonyairól Schaffer Gizivel. Hogy miből állt ez a nagy szerelem, azt ma sem tudom. De tény, hogy minden nap megvárta őt a próbánál s hazakísérte. A szép leány halgatagon ment mellette. Hogy szerette-e az elegáns fiút? Miért ne? Szerette szerelem nélkül, mint a szegény leányok azt az embert, aki feleségül akarja venni. A Peval barátom nem tudott eleget be-szélni róla, hogyan szereti őt viszont. S mindenképpen tudott szerelmének valami ide-és, tiszta színezetet adni. Segítségére volt ebben, hogy szülei semmit sem akartak tudni arról,

hogy ballerínát vegyen el, ő pedig kész volt szü-lei akaratával is szembezállani. Minden szaván látszott, hogy kéjeleg az önzetlen szer-lem gon-dolatában, imponált önmagának elfogulatlan-sá-gával, mellyel szerelmese állásán tulateszi magát s nem riasztja őt vissza a hordár após és a var-róleány sógornő sem.

Majd egy utolsó kísérletet tett, hogy szüleit megbékélje: rábírta Schaffer Gizit, hogy hagyja ott a balletet. Isten tudja, milyen nehezére eshe-tett a leánynak ez az áldozat s miből fizette ezentul három esztendőn keresztül a házbért. De megtette és finom arcán ezalatt az idő alatt is játszott a finom mosoly és megjelenése ezen-tul is elegáns volt. Nos és azután egyszerre csak megszakadt közöttük a viszony, Peval Gyula megbékült szülei, elvette szerelemből azt a lányt, akit szülei az ő számára választottak. Schaffer Gizit pedig mosolyogva ment vissza a színházhoz, ahol továbbra is menyasszony-nak csúfolták.

Nem tudom miért, de ez a leány, akinek rá-t megcsalataása nem ejtett sebet szívében, aki békén és mosolyogva állította helyre életében a status quo-t, megmaradván változatlanul annak, sze-génynek, becsületlennek és elegánsnak: tiszta-lettel töltött el. Annál szánalmasabbnak láttam azt az elomposodott embert, aki most is hen-ceg, érzeleg kacérkodik önmagával és komédi-ázik másoknak. Szerettem volna szabadulni tőle, de mint annak idején a regényével, úgy tolokodott most a valóságával. Minden áron il-lusztrálni akarta az ő szóval festett idilljét; meg akarta mutatni az ő csodálatos feleségét, a nyugalom révét, ahogy otthonát nevezte.

Másnap értem jött s elvitt a lakására.

Egy zöldfa-uccai régi ház második emele-tére vezetett. Meghúzta a zsinóros csöngettyű rézkörtéjét; egy piszkos cselédlány nyitotta ki az ajtót. Az előszobában ocsó, fésű, megfoltoz-tott pokróc volt leterítve. Letették kabátjainkat, kalapunkat s benyitottunk. Barna jutté-függönyök tűntek a szemembe legelőbb, majd egy puszta fal, melyen apró tűkör lógott, a padló fehérré volt sikkálva. A ripsz székek a kopott abrosszal leterített asztal körül kínos geometriai pontás-sággal voltak felállítva. Minden egyes butorda-rab korhadt volt a hasznátságtól s szinte kiál-tott róla a tisztaság. Bántó, rideg, lelketlen tisz-taság, melytől megtagy minden érzés. Peval le akart ültetni, de a világot sem mertem a geo-metriai félkör megmontani, félttem, hogy az asz-szony valahonnan előront és összeszid.

Az asszony körülben nem jelentkezett, künn volt a konyhában.

Peval barátom ragyogó arccal a bámulat hangján magyarázta, hogy a felesége igen bará-tóságos vendégei irányában, de amíg a dolgát el nem végezte, az Istennek sem mutatkozik. Köz-ben megmutatta egyik gyermekét. Egy bamba, hihetetlenül csendes öt éves fiút, aki lekuporo-dott a földre s apró öklét a szájába tömte.

Végre megnyit az ajtó és megjelent az asz-szony.

A hideg futott végig a hátamon. Könnyörte-lenül összeszorított ajakkal kívánt jónapot s a szemé pillantása egyszerre ráterjedt az egész szobára. Észre is veti valamit, mert szó nélkül kiment, egy törölrönggyel tért vissza s megtör-lülte az ablak fáját. Ez az asszony folyton porra vadászik, meniakus tisztasági dühben szenved.

Amellett ő maga hihetetlenül lompos és piszkos, elhízott alakján csak úgy lógtak a ru-hadarabok s ahogy száját kinyitotta, a tisztá-talan fogak sárgán-feketén villogtak ki belőle. Keze föl volt törve a sok sikkálástól, a haja pe-dig kócos. Beszéde lusta és kimért, még a sza-vakkal is takarékoskodik. Amit mond, a házra és pénzre vonatkozik.

Peval barátom pedig az ablakban egy székre ülve, diadalmas tekintettel nézett rám.

Mikor az asszony szó nélkül távozott, meg-szóltat:

— Ez az én nyugalmas révem, ilyen az én boldogságom. A feleségem szeret, ahogy asszony csak szerethet. Aztán ugyebár, nem is látszik meg a takarékoság, mely a háztartásban ural-kodik?

Némán bólintottam igent és sietve ajánlot-tam magamat. Emlékembe idéztem az úde, az illatos, szép és elegáns balerina képét s bele-képzelttem abba a lakásba.

Milyen más színezete volna!

S elgondoltam, hogy az én Peval barátom akkor a régi dandy volna, aki mindennap a hor-bélynál fésülteti magát, Bécsben mosat s aligha volna szegényebb, mint most, mert hiszen Gizit tud elegáns lenni az ő becsületlen szegénység-ben is.

Aztán állítottam, hogy az az úde teremtés csakugyan nem lehetett ez embernek a felesége, mert a férfi nem azt a lányt veszi el, akit szerel, hanem azt, akit érdemel.

Karácsony.

Angyalok szárnylebbenése
Kekelő mennyégen,
Édes ének, szent varázssal
Áltagó a légen . . .
Ábitatos ima fakad
A szívek mélyébe,
Könyörülő kegyes égből
Leszállt ma a bűnös földre
A szeretet s béke.

Boldog ma, kit nyájas körben
Meghitt tűzhelyénél
Édes öröm lágy ölében
Talál a szent éjféli.
Boldog ma az elhagyatott,
Boldog ma az árva.
Beragyog ma minden szívbe
A mennyei szeretetnek
Egy meleg sugára

Lampérth Géza.

Karácsonykor.

Szeretettel köszöntünk mindenkit karácsonynak szép ünnepén.

A harangok templomba hívnak, a hét-köznapi munka megszűnik és éveknek meszsze távolából halljuk a biztató szótát: Békesség a földön a jóakarató embereknek.

Ha odakint a télihar süvít is, szívtünkben tavasz virít, mert a szeretetnek nagy ünnepe a karácsony. De legyen az a fölébredt erős hitnek és áhitatnak is.

Milyen szerencsétlen az a nép, melynek templomai üresek. Üresek, sivárak, reményvesztettek ott a szívek is. Milyen szerencsétlen az a nép, melynek temploma harangja hiába szól, ahol az ércnyelvek szótátára a szívben a hitnek boldogító, megnyugtató érzése nem fakad.

Vannak olyan gyöngéhitűek, akik azt mondják, hogy a vallás nem való mindenkinek: a fiatalok azt beszélnek, hogy csak az öregeknek; a műveltséget színelők, hogy csak a tudatlanoknak és a tudatlanok, hogy csak a papoknak való.

Milyen balga felfogás!

Ugyan te fiatal ember! mikor viruló egészségedet megtámadja a betegség és hervadni kezdenek arcod rózsái, a fájdalom ágyadra szegez, mondd meg, nem a vallás nyújt-e reményt a meggyógyulásra s nem az Istenhez folyamodol-e könyörületért?

Ugyan te áltudós! nem olvastál-e ezer és ezer példát arra, hogy a világ legnagyobb tudósai buzgólkodtak a vallásért és erősek voltak a hitben s szorgalmasan jártak a templomba.

És te jámbor, együgyű ember! nem az Istenhez sóhajtasz-e fájdalomában és halálos ágyadon? Avagy van-e olyan halálkó, akinek elszederjesedő ajka ne az Isten nevét rebegné utoljára?

A vallás nem a papokért van, hanem a papok vannak azért, hogy tanítsák a vallást és megvilágosítsák nekünk azt az utat, mely a földön a lelki nyugalomra, a menyben örök üdvösségre vezet.

Senkit sem szabad vallásáért megvetni, mert minden vallásnak az alapja az egy igaz Isten és a szeretet.

Áldott az a jó anya és apa, még haló porában is, aki megajándékozta gyermekét a legdrágább kincsével: a hittel és vallásossággal! Vigyük magunkkal gyermekeinket a templomba, hogy buzgóságunkat látva, buzgókká legyenek.

Tegyük templomná a magunk házat a magunk, családunk részére és ne rekeszünk ki abból a cselédeinket se. És ne keljen fel és ne menjen le a nap a mi imádságunk nélkül . . .

Terjünk vissza az Istenhez! Keressünk a vallásban boldogságot s bizonyára megtaláljuk azt. A vallás alapja a jólétnek, békességnek és támasza a törvénynek. A vallásos ember tiszteli és megtartja a tör-

vényt. Minél többen járnak a templomba, annál kevesebb lesz a börtönlakók száma.

Mert a sátán halójába keríti a gyengeket, de az erős hit szétszagatja ezt a hálót s kiszabadítja belőle a foglyokat.

A vallásos ember irtózik a büntől, mert fél megszegni az Ur parancsait; a hitetlen belelökzik a világi törvényekbe is és elsüllyed a mélybe, ahol reá csak a nyomor és szenvedés vár.

Karácsony, te a szeretetnek nagy ünnepe, éleszd, erősítsd az emberiségnek ezt a talizmánját, az étellel tele erős hitet.

Karácsony estéjén.

Ma este, mikor ifjú és agg,
Szegény s gazdag örül;
Mikor palotát s kicsi kunyhót —
Béke, öröm vesznek körül:
Ma ezen a bűvös szent estén,
Mely a szeretet ünnepe,
Százszorosan érzem árvaságom!
S úgy hiányzik egy szívnek melege . . .

Pedig körültem is fényes minden;
Az arcokon derű és mosolygás . . .
Előmben is rakva sokféle ajándék,
És engem bánt ez üres csillogás! —
Fázom itt e vidám társaságban,
Hol örömtől ég mindenki szíve . . .
Én százszorosan érzem árvaságom:
Hiányzik valaki . . . S ő nem jó ide . . .

S mivel nem jó, a képzetnek szárnyán
Odaszállok a csendes kis szobába,
Mely kedvesebb a rideg fényességűnél,
Mert beragyogja az ő mosolygása . . .
S míg körültem zsong a vig örömek árja,
Hála kel a szívben s ajkakon, —
És vágyakkal telt, rajongó szívvel,
Karácsony estén is — Rólad álmodom.

Németh Bözse.

Karácsonyéli történet.

A süvítő téli szél végig vonul a nagy Duna jégkéreggel bevont partjain; elementáris erővel hatol tova a messzeségbe. Utjában meg-megrázza a parti gázoszlopok vékony ablaküvegeit, a halvány légszuszánkok csak gyengén szűrődnek keresztül a sűrű sötétben. A komor hangulat, amely az egész tájékon uralkodik, válóban felejteti, hogy egy világvárosnak induló hatalmas metropolis éjjeli képe ez, itt a Duna balparti mentén, a pesti oldalon. Semmi jel, amely arra vallana, hogy ez az elhagyott vidék a nyári hónapokban egy nyüzsgő embersokaság közepontja, a sétakerző, amelyet annak idején épp oly előszeretettel keresnek fel az üde levegőre vágyó halandók, mint amint borszalommal kerülnek most ezt a kedvelt sötétet.

A siri csendben tisztán hallható a várbeli Mátyás templom erős óráütése, amint az éjféli egy órát jelzi. A hang létezéséről azonkívül még az a cirkáló őrszem tesz tanúságot, aki a Margit-hídfő előtt teszi meg kötelelességszerű sétáját ebben a dermesztő hidegben. Nehézkes léptei távolról sejtetik benne a rendőrt, mert ily egyhangú, kimért lépései válóban csak annak lehetnek, akinek ezt a reglement írja elő. És a rendőr reglementja kérelhetetlenül intézkedik s nem ismer munkaszünetet még ezen a szent éjszakán sem. Pedig oly általános ez a munkaszünet mindenfelé, amerre csak felvilágosított keresztény lelkek énekel!

Milyen természetes is az, hogy a munkás leteszi a pőrölyt, meg a többi hithű ember a maga kenyérkereső szerszámjait, mikor ez a szent nap elfestéje: a karácsony-est elérkezik. És mégis, Bognár Mihály, a buzgó katolikus, azt találja természetesnek, amit ő most mivel: a szolgálatot. Pedig nem is olyan különös ember ez a Bognár Mihály, a 7648. számú rendőr, mindössze csak nagyon levert és szomorú. Meleg téli sapkáját kissé a fülére húzza, aztán eltűnődik a multon. Azon a boldog éjszakán, amelyen épp úgy fűtyölt ez a cudar decemberi szél, mint most, de barátságos otthona kandel-lőlüznél százszorta jobban melegített a családi szeretet lángja, meg a feldiszfitt karácsonyfa apró, kis gyertyafénye, ha csak akkor volt is, mint a Bognár Mihály kis uja. A szülők boldog érzése szította a csekély gyertyalángokat olyan forró tűzzé, amilyen forró szeretettel szülők csak környezni képesek egyetlen gyermeküket. Azóta egy teljes év mulott el, háromszázhatvanöt nap Bognár Mihály felejtetetlenül boldog családi történetében. A gyermeki szeretet forró lángját a szülők kebelében egy fájdalmas érzés váltja

föl az idén. Csillag karácsonyfa helyett ma csak egy parányi sirhant jut nekik odakünn a sivár temetőben. E szomorú hely egyik félreeső zugában alussza örök álmát az az ártatlan terem-tés, kit még egy rövid év előtt bálványozás-ig rajongó szeretettel hálmoztak el a bánatos szülők. A kötelelességtudó rendőrré ez a szomorú visszaemlékezés oly fájdalmasan hat, hogy alig tud magán uralkodni s meggyorsítja lépteit, mintegy felmelegíteni akarván fázó tagjait, melyek a nagy hidegtől a megdermedéshez közel állanak.

A köd ezalatt egyre sűrűbb párákban szövi be magát az éjszakai sötétségbe, mindent lát-hatatlanná téve a szemlő előtt. Még a hang is olyan sajátságos tompának tűnik fel, ha ugyan hangnak mondható az a gyanus nesz, mi a hídfő vaskorlátja mellől ide hallatszik. Bognár Mihály figyelmessé lesz a szokatlan zajra, s mintha valami belső sugallat intené, a kötelelesség tudatára ébred. Mintha látná, hogy a hid alacsony vaskorlátjánál egy sötét alak ideges moz-dulatokat tesz. Arra tart, s midőn egészen odaér, egy igénytelen külsejű, sovány nőt lát maga előtt, aki gyanus viselkedésével mindjárt elárulja, hogy nem leli a helyét. A nehéz téli kendő alól kifejezőteljes az a tekintet, mintha sokat, nagyon sokat akarna mondani a hatóság emberének. A sors végzetes viszontagságai által üldözött életnek egy szomorú képével találja magát szemben Bognár, amint a nő karjai között tarka gyermekpólyát pillant meg. Az el-szánt nőszemély görcsösen szorítja keblére a kisdedit, miközben tevelygő tekintetével a nagy folyón uszkáló hatalmas jégtáblákra bámul. Aztán mintha sötét tervétől hirtelen megiszonyod-nék, gyermekére tereli tekintetét, mintegy taná-csot, vigasztalást várva attól. . . . Az ártatlan apróság erre fájdalmasan síró hangokat hallat anyja kebléről, amit a szerencsétlen nő válasz-nak vesz. Rossz jelnek, biztató jelnek tekinti ezt, szörnyű szándéka végrehajtására. A rendőrnök alapos aggodalmait támadnak, hogy ez az asszony végzetes szándéka elkövetésével aligha késik sokáig, s épp azon van, hogy a nőt kellő ügyes-séggel elvonja a hid veszedelemes korlátjától. Abban a pillanathban az életunt nő esedéklő hang-ja szólal meg:

— Az égre kérem . . .

Valószínűleg az izgatottságtól csuklik meg rémő hangja, miközben hirtelen elhatározással bontja ki kendője alól a gyermeket és a rendőr felé nyújtja. Bognár Mihály önkéntlenül tártja ki karját a kis ártatlanság felé, de ezzel egyuttal bilincset rak azokra. Nemes cselekedet végrehaj-tásában gátolja meg ez a bilincs a kötelelességtudó rendőrt! A sorsüldözött nő él az alkalom-mal. Semmi sikoly, semmi jajkiáltás, még csak egy puszta bucsúzó sem lebben el az öngyilkos ajkáról. Csak egy tompa zuhanást követő zaj hallatszik fel a hidra, amit jégtáblák surlódása idéz elő . . .

Bognár Mihály a hidról hosszasan nézi, keresi tekintetével az áldozatot a Duna felszínén, de nem akad rá. Aztán a kis hátrahagyottat veszi szemügyre. Oda viszi a gázlámpa alá, hogy a légszuszfény lángjánál jobban láthassa. A gyer-mek arcát nem veheti ki tisztán, hogy a csipős hideg ne érje oly könnyen. A szegényes pólya nyílásában azonban apró papírszeletre akad; ez a pár szó van rajta:

„A jó emberek oltalmába. Egy szerencsétlen anya.” Bognár Mihály pedig jó ember.

*

Hajnalodik. Az idő négy órára jár és Bognár Mihályt más váltja fel a szolgálatban. Mikor azt átveszi tőle egyik társa, előbb bemegy a hivataiba jelentést tenni, mert „esete” volt az éjféli. A „corpus delicti” azonban a világot sem hagyja az őrszobában. Annak már csak jobb helye lesz ő nála otthon. Odahaza meggyújtja mind a két lámpáját karácsonyfa helyett, mert hisz nem készültek.

— No de majd jövőre, ha az Isten éltet — mondja rá a felesége . . .

Révész Lajos.

Mi szeretnék lenni?

Mi szeretnék lenni? —
Szivárvány az égen,
Ott ragyogva szin pompásan
Magas messzeségben.

Mi szeretnék lenni? —
Csillag fény sugarára,
Ábrándkeltő, titokzatos
Nyári éjszakába.

Mi szeretnék lenni? —
A rengeteg lelke

Csalogányként megszólalni
Tavaszi szép este.

Mi szeretnék lenni? —
Tilinkászó hangja,
A lekemet beönteném
Egy-egy édes dalba.

Mi szeretnék lenni? —
Hajnal rózsapírja,
Vagy nyári regg harmat gyöngye
Rózsaszálon ringva.

Mi szeretnék lenni? —
Tengereknek gyöngye,
Amit pazar ékességül
Hoznak fel a földre.

Mi szeretnék lenni? —
A Balaton fodra,
Mikor napsugárral játszik,
Tündérin ragyogva.

Mi szeretnék lenni? —
Koronák dicsőfüve,
Miből áldás sugározzék
Boldogított népre.

Mi szeretnék lenni? —
Hívő ember lelke,
Kinek buzgó imádsága
Feltalál a mennybe.

Mi szeretnék lenni? —
Semmi sem szeretnék,
Ha örökös boldogságban
Te veled élhetnék.

Csak szivednek üdvé
Szeretnék én lenni
S enyém volna itt a földön
Az üdv, valamennyi.

Minka Béla.

A magyar fárol.

Irta: Hanusz István.

Jövevény az a mai magyar földön, mint a nemzet, mely őt ölébe vette. Keletről jött, de délibb irányú keletről, mint az őt megkedvelő nép. Mit is hozhatott volna magával népünk a tők, ugorka, dinnyén kívül az egyhangú délorosz puszták felől? Gyümölcsfaik nagyobb része délről és annak kétoldalt szomszédos világtájáról vetődött el hozzánk; mert akár öntudatosan jár el a növényhonosító, akár ösztönszerűleg, mindkét esetben örömeit nyújtja kezét a bűvös-bájós délszak termékei után, hogyszem kedvére valót éjszaki ridég tájain keressen.

Ki nem mutatható a magyar fára nézve, mikor honosította meg a magyar, vagy mikor vált az nemzetünk olyan kincsévé, hogy iránta való válogatlan hajlandóságát fogyhatatlanul ajkán hordja a néptudat. És e fa nem az akác, lármint is elterjedt és népszerű az Alföldön; mert hála a Gondviselésnek, meg nemzetünk szívósságának, nemcsak a síkságon van magyar. Magával hozta ugyan délszakias idegenkedését a magyar fa új hazája hidegebb időjárása iránt, de azért megellette útját a hegyvidékek magyar népe közé is.

Ez a fa a *diófa*.

Mennyi szép nótá is van róla. Ime egy pár mutatóba. Szomorúak, bánatosak ezek a nóták.

Ágas-bogas a diófa ága,
Szeretemet nem látam még máma.
Ágas-bogas a diófa,
Keservében sir az ága.

Gyenge testem a diófa
Falevelén nyugszik.
De bús szívem mindig
Hozzát kívánkozik.

Nagy árnyéka van a diófának,
Csalfa szíve van a szép leánynak.
Diófának ágas-bogas ága,
Megver Isten téged nemsokára.

Trefásabbak a következők:

Heje-huja szűröm uja
Teli vagyon mogyoróval,
Piros alma, dióval.

Olyan vigan megyek el,
Egy zsák dió vizsek el;
Ha megunom, leteszem,
Mellé ülök, megeszem.

Ha a dió megérik,
A levele lehullik.
Roppán, roppán a dió,
Ahol van a mogyoró.

Ágas-bogas a diófa teteje,
Kehelemre hullott le a levele.
Kiszökött a diófa levele,
Ezt a kis lányt nevelték a kedvemre.

Más nyűstből való ez a nóta:

Még azt mondja a dió,
Hogy a férfi egy sem jó.
Abban pedig hazudik a dió,
Mert a férfi igen jó.
Könnyű dobni a diót,
Akárcsak a mogyorót.
Mint a dió törve jó,
A szép asszony verve jó.

Ki az urát nem szereti,
Három réteget süssön neki:
A turóstól megbetegszik,
A mákostól halva fekszik,
A dióstól eltemetik.

A régi magyaroknál diófa ágakat szórtak úgy a völgyégre, mint az életben maradt menyasszonyára.

— Fővágyunk a diófakoporsó, a magyar nép szent fája, ez a tiszta, főregtelen, illatos, tartós fa — mondja Baksei Sándor. De hasonlót zeng a népdal is:

Diófaszín legyen az én koporsóm,
Barna leány legyen az én siratom;
Csináltasson diófából koporsót,
Sárga szöggel veresse rá a jajsót,
Hantom fölé diófát tegyenek,
Ágára gyászpántlikát kössenek.

Kemény Zsigmond báró Pusztá-Kamaráson Kolozs megyében diófák árnyékában nyugosza örök álmát. Földi Jánosról, a régi hajdus kerületnek 1791—1801. közötti tiszti orvosáról azt mondja a hagyomány, hogy magát Hadház temetőjében egy akkor már hatalmas diófa alá kívánta helyzetetni és sírversét ő maga készítette el.

1887-ig 45 helynév volt hazánkban a dióról; a községnevek módosulása folytán e szám a következőkkel szaporodott: Diósd, Dióshalom, Dióslak, Diósmenyőd, Diósvölgy.

A Dráva melléke sok kastélya között van Diósvár (Orhovic) nevű is.

A nevét Diós-Győr egy ősi diófától nyerte; a rege szerint:

Ott állott sok századdal innen
Diós Pál egyszerű laka,
Amelyre árnyat és gyümölcsöt
Egy őrségi fa hullata.
Diófa volt ez, a családunk
Vetése, fája, tehene,
Gyümölcséből annyit beszerzett,
Hogy új éret ért vele,
Egyszer borítlan nyári délest,
Illy a diófa hűsiben
Körül hevervén kis családja,
Pál gazda ösönösen plien.

Kincsögy lepji meg szívét, elmondja övének. Felesége az erdőre megy s megálmolja ott, hogy ha férje Nagyvárad kapujában három napot ül, megtudja ott, hol rejlik a kincs. Pál utra kel és Várad kapujában harmadnap este úgy értesül, hogy a Bükben.

Él... egy vadász, Diós Pál,
Lakánál vén diófa van,
Csupán csak egy fát kell kivágni
S tövében három kád arany.

Hazasiet a szerencsés és fejszéje csapásai alatt:

Reng a kenyérférfő diófa,
Az ágak földre hullanak.

Arany éret bár nem talált alatta, de hogy a helyébe bogárot ütett, nem bánta meg és boldogulása láttán

Mégtelepült az őszegyűlt nép
S Diós Győr épült általuk.

Jászági lakodalomban az első vőfély elpanaszolja a násznép mulattatására, hány leány csalta meg őt s ezért ő most bánatában tűzhalálal öl meg magát és meggyújtja a kezében tartott gyertyát és elnyeli; csak az avatottak tudják, hogy annak a fagyujja alnából van kifarragva, a kanóca pedig dióból, mely dús olajos voltánál fogva lángra is kaphat.

Különbben akárhonnan csöppent is hozzánk a diófa, népszerű és kedves az nyáron királyi alakja és pompás lombsátoza miatt: karácsonykor pedig derült hangulatot keltő gyümölcse kedvéért, mely kézzel kézre jár, akár aranyozták be, akár nem, — szólhat róla a dal is.

Jelenetek egy szerkesztőségben.

A bíró: Mi a foglalkozása?
A vádlott: Gyáros és novellista vagyok.
A bíró: Ugyan kérem ne nagyzoljon! Miféle gyára van?

A vádlott: Szipkákat gyártok virzsína-szivárokhöz.

A bíró: Hm. Aztán miből él: a szipkákból-e vagy a novellákból?

A vádlott: Őszintén mondva, ha szipkagyáram nem volna, akár éhen halhatnék. Mert szipkáimat még csak el tudom helyezni, de novelláim, amelyek immár egy jókora ládát teljesen megtöltöttek mind a nyakamon maradnak.

A bíró (mosolyogva): Bizonyára úgy segít tehát magán, hogy szipkát éppen a novellákból gyártja, ugy-e?

A vádlott (megsértődve): Ne tessék énvelem gunyolódni! A tekintetes urból is lehet még novellista.

A bíró: Jól van no. Adja elő az esetét értelmesen és röviden.

A vádlott: Nincsen olyan szerkesztőség Budapestnek, ahonnan már egyszer-kétszer ki-

ne dobtak volna. Pedig elővásták a novelláimat mindenfélre. A *Jelenetek* szerkesztőségében az is megtörtént velem, hogy elkérték a fotográfiámat és én gyanútlanul átadtam azt, gondolván, hogy majd megjelenik a *Jelenetek*-ben. Csak később tudtam meg, hogy fényképeimet elküldték a rendőrségnek a fekete albumba való közzététel céljából. És mindez azért történt, mert nem volt protekcióm. Kérem protekciót nekem, mert nem volt boldogulhat! Léven bennem óriási kitartás és akarat, nem vesztettem el kedvemem azon voltam, hogy ha török, ha szakel, találjak lapot, melyben novelláimat elhelyezhetem. Ez évi május 1-én *Kritika* címmel folyóirat indult meg a fővárosban. Kiválasztottam a legsikerültebb novelláimat, amelynek címe: *A leláncolt szerelem*. Hőse Tibor, egy fiatal herceg, aki halálosan beleszeret egy szép, de nagyon szegény leányba s mert nem veheti el, a 31-ik napon golyót röpít az agyába. A novellát szépen becsomagoltam és beállítottam vele a *Kritika* szerkesztőségébe. Egy vékony dongájú legényke volt a szerkesztő. Na monddok magamban, — ez az én emberem. Erre én úgy rájleszték, hogy — ha tetszik, ha nem tetszik, — kiadja novelláimat, ellenkező esetben irgalmatlanul elverem.

A vékony dongájú legényke meghajolt előttem.

— Mi tetszik?
— Hoztam önnek egy novellát a legközelebbi számba. Fenomenális munka. Igazi szenzációt fog csinálni.

— Nagyon köszönöm!
— Szívesen. A kezdő embereket készséggel protegálok.

— Kihéz van szerencsém?

— Hogyan, nem ismer? ... Nem tesz semmit, majd megismer később. Elhun a novella! Harmadnap sűrűn telelt lap. Figyelmeztetem, hogy semmiféle korrigeálást, simítást, átdolgozást, nem török. Az ikes igéknek ellensége vagyok és mindent úgy írok, ahogy kijtem.

— Helyes!
— Ugy-e? Örülök, hogy egy véleményen vagyunk. Tehát a *Leláncolt szerelem* szombatán megjelenik?

— Méltótlassék itt hagyni. Holnapig elolvasom.

— Nem várok!

— Ne-em?

— Nem. Olvassa el. Én leülök ide és várom.

Olyan energikusan léptem föl, hogy a nyápic emberke tüstént engedelmessé lett.

A novella elején mosolygott, a közepén nevetett, a vége felén pedig elkomorolyodott és ki-merezett szemekkel bámult rám.

— Hogy tetszik, fiatal barátom?

— A novella jó, de csak egy esetben kö-zölhetem: Ha Tibor, a fiatal herceg elveszi a szegény leányt.

— No hát, ha csak az kívánja, megteszem az ön kedvéért. Mert tudja, ön tetszik nekem. Miért is ne vehetné el a herceg azt a szegény leányt? Nem igaz? — Egy napi munkámba került, amíg a novellát újra átdolgoztam. Másnap reggel ott voltam a redakcióban.

— Hozom a novellát. Átdolgoztam. Igaza volt kedves barátom: így sokkal jobb. A szerkesztő fogta a *Leláncolt szerelem* és újra átolvasta. Mikor a végére ért megveregette a vállamat és megígérte, hogy kiadja a novellát. Szombatán megvettem a *Kritikát*. Kíváncsi voltam, hogy már a trafikban lázasan keresgélni kezdtem a novellát, de — hiába. Nem közölte. Futottam a szerkesztőségbe s kérdőre vontam a redaktort.

— Uram! Ön engem lóvá tett!

— Helyszűke miatt kimaradt.

— Nem igaz! Hazudik. Hol a novellám?

— A szerkesztő úr zavartan keresgélt az íróasztalon, de a *Leláncolt szerelem* nem került elő. Nekimentem a papirkosárnak és megtalálta a *Leláncolt szerelem* is.

— Urram! ...

— Urram! ...

— Semmi uram! Miért nem közölte a novellámat?

— Őszinte legyek: az a Tibor antipatikus firma. Csupa góg, csupa elbizakodottság! Csupa szemtelenség!

— Ejnye semmirekellő! Ön Tibort sérteni merészeli? E szavak után az orrára ütöttem a szerkesztőnek. Nagyon megbántam, s higye el, bíró úr, ha tudtam volna, hogy a *Kritika* című folyóirat csak két számot él, nem is próbátam volna ott szerencsét.

A bíró (a panaszhoz): Kívánja a vádlott megbüntetését?

A panasos: Meghocsátok neki.

A vádlott: Köszönöm. Ha megengedi, hátam fejében küldök önnek ezer virzsína-szipkát.

Gutius.

